

פסוקים ה' – ח'

Topic:

- פסוק ו' and his family traveled, and the fear of G-dly terror was upon the neighboring cities so that they did not pursue יעקב and his family. (פסוק ה')
- פסוק ו' and his family arrived at לוז, which is in ארץ כנען - this is אל בית אל. (פסוק ו')
- פסוק ז' built there a מזבח. He called the place "קל בית אל", for it was there that Hashem revealed Himself to him when he ran away from his brother. (פסוק ז')
- פסוק ח', the nurse of רבקה dies. She is buried below אל בית; i.e., at the foot of the mountain upon which אל בית is situated. He named that location "אלון בכות" "the plains of crying." (פסוק ח')

Skills:

פסוק ז'

ו' ההפוך + אותיות "איתן" + שרש : ויבן*, ויקרא*
 תחלית + שם עצם : למקום
 שרש + סופית/זמן עבר (גוף שלישי) : נגלו
 מלת יחס + סופית : אליו***
 תחלית + שרש + סופית : בברחו
 שם עצם + סופית : אחיו***

פסוק ח'

ו' ההפוך + אותיות "איתן" + שרש : ותמת*,
 ותקבר*, ויקרא*
 סופית/סמיכות : מינקת
 תחלית + מלת יחס : מתחת
 תחלית + שם עצם : לבית אל, האלון
 שם עצם + סופית : שמו

פסוק ה'

ו' ההפוך + אותיות "איתן" + שרש + סופית : ויסעו*
 ו' ההפוך + אותיות "איתן" + שרש : ויהי*
 סופית/סמיכות : חתת, בני
 מלת יחס : על, אחרי
 שם עצם + סופית : סביבותיהם**
 שרש + סופית/זמן עבר (גוף שלישי) : רדפו

פסוק ו'

ו' ההפוך + אותיות "איתן" + שרש : ויבא*
 סופית מקום ה : לוזזה
 תחלית + שם עצם : בארץ, העם
 מלת יחס + סופית : עמו

* ו' ההפוך : עתיד-עבר

** רבים/רבות שם עצם the סופית "י" before is.

*** י' יתרה = סופית "י" before

Lesson Pointers:

(פסוק ז') - ויבן שם מזבח

- This is the place in which Hashem revealed Himself to יעקב on his way to חרן. Here יעקב had the dream with the ladder and מלאכים going up and coming down.
- Note: In פסוק ז' יעקב built a מזבח. In פסוק י"ד יעקב will erect a מצבה. Emphasize the two types of altars יעקב built.

(פסוק ח') - ותמת דבורה

Why was דבורה with יעקב? Shouldn't she have been with רבקה since she was רבקה's nurse?

In פרשת תולדות, רבקה told יעקב that when עשו's anger subsides she will call him back. She sent דבורה to give him the message to return home. (Refer to page 53.)

(פסוק ח') - בכות

- There was more to cry about than just the death of דבורה. They cried also because they heard that רבקה died. (Refer to page 54.) רבקה was 122 years old when she died.
- Why didn't the Torah tell us explicitly that רבקה died? Why was it only alluded to? Very little honor was attributed to רבקה at her funeral. יצחק was blind and was, therefore, confined to his house. יעקב was away and was, therefore, unable to be present at רבקה's funeral. שפתי חכמים says that the death and burial of רבקה was initially hidden from עשו so he should *not* attend the funeral and cause others to curse רבקה at his sight. Had people seen that the only family member attending רבקה's funeral was עשו, they might have cursed רבקה as the mother of הרשע. Therefore, those who buried her did so secretly during the night. Since she was buried in a hidden manner, the Torah records her death in a hidden manner.

רש"י:

ק-ל בית אל (פסוק ז')
ותמת דבורה (פסוק ח')

Critical Thinking:

רש"י ותמת דבורה page 53

ידיעות כלליות:

- דבורה was the nurse of רבקה. She went with her when רבקה left חרן to marry יצחק.
- At the time דבורה died, so did רבקה.
- רבקה was 122 years old when she died.
- בית אל was originally called לוז. יעקב renamed it בית אל. (Refer to page 52.)

Practical Application:**(פסוק ה') - ולא רדפו אחריהם**

The Torah stresses this to let us know that were it not for the fear Hashem put upon the כנענים, they would have fought against us. (רמב"ן לד:יג)

From this lesson we can strengthen ourselves, knowing that our survival against other nations is due only to Hashem; not "כחי ועצם ידי". It is to Hashem that we turn and upon Him that we depend. Hashem is our protector.

(פסוק ז') - ויבן שם מזבח

Discuss why it was necessary for יעקב to build a מזבח. (Refer to page 55.)

- To fulfill his promise to Hashem. When one makes a vow/promise, utmost care must be made to fulfill the vow.
(In general, the Torah teaches emphatically that it is better not to make promises. The severity of breaking a promise is so great that the first תפלה said on יום כיפור has to do with נדרים. Note that if someone finds himself in a dangerous situation, he is permitted to make a vow that he will fulfill upon being saved - as יעקב did.)
- As a reminder that Hashem appeared to him - When a significant event occurs in one's life, it is wise to "mark the occasion" in a significant way.
- To thank Hashem for saving and protecting him from לבן and עשו. One must show הכרת הטוב to Hashem for all he does.

(פסוק ח') - ותמת דבורה

Ask the children if they remember when רבקה told יעקב that when עשו's anger subsides she will call him back (תולדות כז:מה). She now sent דבורה to give יעקב the message to return home. From here we learn to always keep our word. Even though this was 22 years after she made this promise. רבקה אמנו kept her word - stress the גדלות of רבקה אמנו and the significance of remembering to fulfil promises made.

(פסוק ח') - ותקבר

If not yet discussed, discuss with the children the concept of a Jewish burial. (Refer to page 56.)

קבורת רבקה אמנו

In order to spare רבקה אמנו from possible embarrassment and the curses of others, Hashem orchestrated things in such a way that she was buried secretly. Remind the children that nothing happens by chance. Hashem watches over every detail of our lives. In general, it is an honor for the נפטר to have a well attended and respectful funeral. In this case, however, Hashem felt it was more "honorable" for רבקה to be buried in a small, private one.

ייסודי יהדות:

- Hashem is our Protector.
- Hashem is sensitive and caring. In order to spare רבקה אמנו from possible embarrassment and the curses of others, He orchestrated events in such a way that she was buried secretly.
- השגחה פרטית - Hashem watches over every aspect of our lives, including the way one dies and is buried.

Assessments:

Page 62	תרגיל ד'	Skill assessed: תחליות & נקוד ב,כ,ל
Page 62	תרגיל ה'	Skill assessed: תחליות אותיות "איתן"
Page 62	תרגיל ו'	Skill assessed: מצא פרק ופסוק

Home Work: Date _____ Page _____

Notes: _____

Sample

פרק ל"ה

פסוקים ה'-ח'

ה'	חַתַּת	הַפֶּחַמַּז שֶׁל	fear _____ of _____
	סְבִיבוֹתֵיהֶם*	סְבִיבוֹת שֶׁלֹּהֶם	_____ their _____ surroundings
	רָדְפוּ		_____ they _____ chased

ו'	נִגְלוּ		_____ they _____ were revealed
	בְּבִרְחוֹ**	כַּאֲשֶׁר הוּא בָּרַח	when he ran away

ח'	מִיִּנְקַת	הַאִמָּקָה שֶׁל	the nurse _____ of _____
	וְתִקְבֵּר	וְהָאָהָל בְּקִבְרָהּ	_____ and _____ she _____ was _____ buried
	הָאֵלּוֹן***		_____ the _____ plain

* לְפָאֵמָם, כַּאֲשֶׁר יֵשׁ "ו" לְפָנָי הַסּוֹפִית, שֶׁסָּהֲפָה הוּא רֶבֶם/רְבוֹת.

** לְפָאֵמָם, הַתְרָחוּס שֶׁל הָאוֹת "ה" הוּא "כַּאֲשֶׁר". *** "ה" = "ה" הַיְדֻשָּׁה

"וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ" (ז')

פרק ל"ה

פסוקים ה'–ח'

דבור המתחיל: "קל בית אל" (ז')

כיצד אנו מבינים את המלים האלו?

בתה רש"י

אנלית

...גלוי שכינתו בצית חל...

רש"י מסביר שלפצמ'ס תחלת "ה" חסרה לפני מלה בתורה,
אבל אנחנו מסבירים ומתרגמים את המלה כאילו יש לפניך את האות "ה".
קל צית חל = קל בצית חל

1) איפה גלה ה' את שכינתו?

"קל בית אל" (ז')

הדעת

- בפסוק יצקה חזר אל בית אל, הוא קרא לעיר "קל בית אל".
- כ' "קל בית אל" ה' הגדול והרחוק הוא בבית אל.
- ע'ר לו בקרואה בעבר "לז", אבל יצקה קרא לה "בית אל" (כ"ח י"ט)

דבור המתחיל: "וְתַמַּת דְּבָרָה" (ח')

מה ענין דבורה צצית יעקב?

אנלית	פתה רש"י
	...אלא
	לפי שאמרה רבקה ליעקב
	"וְשָׁלַחַתִּי וְלִקְחָתִּי מִשָּׁם" (לעיל כז:מח)
	שלחה דבורה אליו
	לפדן חרם ללאת משם
	ומתה בדרך

1) א' אמרה "וְשָׁלַחַתִּי וְלִקְחָתִּי מִשָּׁם"?

2) למה ה'א' התבונה כשה'א' אמרה זאת?

- ☐ ה'א' רצתה שיעקב ישלח לה מתנות
☐ ה'א' רצתה לפגוש את הילדים של יעקב
☐ ה'א' רצתה שיעקב יחזיר לה את המתנה

דבורה (ח')

א' היתה דבורה?

דבורה היתה האינקת שהלכה עם רבקה (כאשר ה'א' אצלה את ב'תה) כד' להתחתן עם יצחק. (פרשת ח' שנה כ"ג:ט)

ראו את גדליתה של רבקה אמנו!

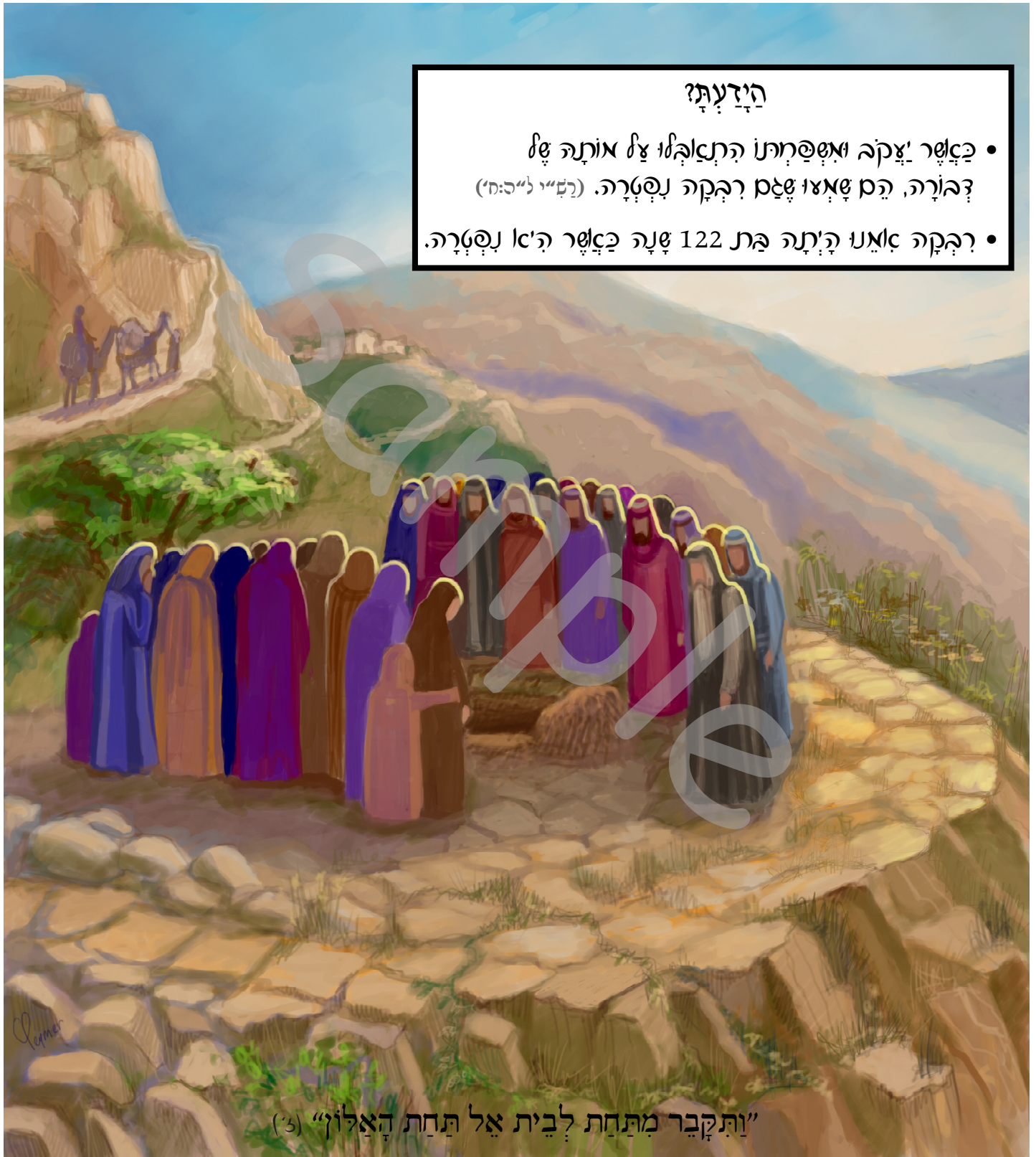
רבקה אמרה שה'א' תשלח שליח אל יעקב כד' להוציא לו את' למחר. (תלמוד כ"ג:א"ה) ה'א' קימה את דבריה.

מה אברהם עשה מבק?

הידענות?

- כַּאֲשֶׁר יֵצְקָה וּמִשְׁפָּחָתָהּ הִתְכַּאֲפְלוּ אֶל מוֹתָהּ שֶׁל דְּבוֹרָה, הִם שָׂמְצוּ שָׂצֵם רֶהֱקָה נְסֻטָּה. (דְּש"י ל"ה:ח')
- רֶהֱקָה אָמַנְהוּ הַיְּתֵרָה בֶּת 122 שָׁנָה כַּאֲשֶׁר הָיָא נְסֻטָּה.

"וַתִּקְבֹּר מִתַּחַת לְבֵית אֵל תַּחַת הָאֵלֻזִין" (ז')

הדעת

"וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ" (ז')

• **אֵיפֹה יֵצֵקָה בָּנָה אֶת הַמִּזְבֵּחַ?**
במקום בו הוא חלם חלום על מלאכים שצולעים ויורדים בסולם.

- **מִדּוּעַ יֵצֵקָה בָּנָה מִזְבֵּחַ?**
- (1) הוא קיים את הבטחתו. שבאשר יחזר בשלום לעארצו, הוא ישוב אל בית אלו ויקריה קרבן לה'.
"וַיֵּדֶר יַעֲקֹב... וַשְׁבֹּתִי... וְהָאֵבֶן... בֵּית אֱלֹקִים" (כ"ח: כ' - כ"ה)
 - (2) בָּצֵר לִזְכֹּר שֶׁה' נִרְאָה אֵלָיו בַּמָּקוֹם זֶה.
 - (3) בָּצֵר לְהוֹדוֹת לַה' עַל שֶׁהָצִיל אוֹתוֹ וְשִׁמְרָה אֵלָיו מֵאֵבֶן וּמֵאֲשֵׁן.

"וְהַקִּיבָר" (ח')

הַתּוֹרָה נִתְּנָה לָנוּ קוֹי' יְסוֹד לְהִלָּחֵץ אֶל פִּיָּהֶם
בְּכֹל הַיָּט שֶׁל חַיֵּינוּ, אֲפִילּוֹ בַּאֲשֶׁר אָזָם נִפְטָר.

- לְכֹל אָזָם יֵשׁ גִּיל וְנֶשְׁמָה. בַּאֲשֶׁר הוּא נִלְוֶה, נֶשְׁמָה 'וּרְצִת אֵן הַשָּׂמַיִם
לְתוֹכָהּ הַגִּיל שֶׁלֹּא, וְנֶשְׁמָתָהּ שֶׁסָּבַל אִזּוֹ הָאָזָם חַי' אַחֲרֵי שֶׁהָאָזָם נִפְטָר
הַנֶּשְׁמָה אֵלֶּה בְּחִזְקָה לְשָׂמַיִם.
- זֶה מִצְוָה לְהִלָּחֵץ בְּכָבוֹד בִּ"גִּילָה", בִּי הַגִּיל הוּא הַכֹּלִי שֶׁמֵּכִיל אֶת
הַנֶּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה.
- הַתּוֹרָה מְסַפֶּרֶת לָנוּ גַם בַּאֲשֶׁר הָאָזָם חַי' נֶאֱמַר לְאַחֲרֵי שֶׁהָאָזָם
נִפְטָר – אֲלַנְחֵנוּ צִרְיָנוּ לְהִלָּחֵץ בְּכָבוֹד הַגִּיל שֶׁלֹּא.

הָאֵס שְׂמִירָה לֵּל לְ"כָבוֹד הַיָּמִת"
שְׂעִיקָה וּמִשְׁחִירָה אֶשׁוּ אֵס דְּבִלְוָה?!

פרק ל"ה

פסוקים ה'-ח'

א פתגם את דברי הפסוק.

ה'

1. ויסעו =

ע והם נסעו

and they traveled

E

2. ויהי חתת אלקים =

ע והיה הפחד של אלקים

and the fear of G-d was

E

3. על הערים אשר סביבותיהם** =

ע ... אשר (היו) סביבות שלהם

on the cities that (were) surrounding them

E

4. ולא רדפו אחרי בני יעקב =

and they did not chase after the sons of Yaakov

E

ו'

1. ויבא יעקב לויזה =

ע ויעקב בא אל לוז

and Yaakov came to Luz

E

2. אשר בארץ כנען הוא בית אל =

that was in Eretz Canaan, it is Beit El

E

3. הוא וכל העם אשר עמו =

ע

he (Yaakov) and all the people that were with him

E

* "ה" = "ה" בה'צ"ה

** לפעמים, כאשר יש "ו" לפני הסופית, יש הצ"ס הוא רב"ס/רבות.

פרק ל"ה

פסוקים ה'-ח'

ז'

1. וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ =

ע והוא בנה שם מזבח

and he built there an altar

E

2. וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם קַל בֵּית אֵל =

ע והוא קרא למקום (בשם) קל בית אל

and he called the place (in the name of) the Almighty Hashem (who is in) Beit El

E

3. בִּי שָׁם נִגְלוּ אֵלָיו הָאֱלֹקִים * =

because there was revealed to him, G-d

E

4. בְּבָרְחוֹ ** מִפְּנֵי אָחִיו *** =

ע כאשר הוא ברח מפני האח שלו

when he ran away from his brother

E

ח'

1. וַתָּמָת דִּבְרָה מִיִּנְקַת רִבְקָה =

ע ודבורה מתה, האמנה של רבקה

and Devorah died, the nurse of Rivka

E

2. וַתִּקְבֹּר מִתַּחַת לְבֵית אֵל תַּחַת הָאֱלֹזִן * =

ע והיא נקברה מתחת לבית אל, תחת האלון

and she was buried under Beit El under the plain

E

3. וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אֱלֹזֶן בָּכוֹת =

ע והוא קרא את השם שלו אלון בכות

and he called its name Alon Bachut

E

* "ה" = "ה" ב'ד'צה

** לפעמים, התרגום של האות "ה" הוא "כאשר".

*** "י" = "י" ב'תרה

ב. על מי חזו על מה נחמרו?

1) וְלֹא רָצוּ:

☐ הַנִּי' יַעֲקֹב

☐ כָּל הָעָם אֲשֶׁר עִם יַעֲקֹב

☐ אֲנָשִׁים בְּעָרִים שְׁהִסְבִּית שָׂקָם

☐ אִין חֲשׂוּבָה נְכוּנָה

2) אֲשֶׁר הֶאֱרִץ בְּנֶצֶן:

☐ בֵּית אֵל

☐ הָעָרִים

☐ שָׂקָם

☐ אֶשׁוּ

3) בִּי שָׁם נִגְלָו ² אֶלְיוֹ הֶאֱלֹקִים ¹.

4) מֶה גָּרַם לְאֲנָשֵׁי הָעִיר לֹא לְהִלָּחֵם עִם יַעֲקֹב וּבְנָיו?

☐ הֵם הָיוּ חֲלָשִׁים

☐ הֵם הָיוּ צַיִטִּים

☐ הֵם רָצוּ לְחַזֵּר בַּבִּיטָה

☐ חִתַּת אֱלֹקִים הָיָה צֵלִיהֶם

5) מֶה שָׁם הַמִּנְקָת שֶׁל רִבְקָה?

6) מֶה אִזַּךְ נִסְטָרָה "בְּמֹת דְּבֹרָה"?

7) מֶה נִקְבְּרָה בְּאֵלֶּהן בְּכוֹת?

ג. השלים את הטבלה.

תרגום השקש	כתב את השקש	מצא מלים בפסוקים ה'–ח' עם השקש
chase (1)	____, ____ , ____	_____
come (2)	____, ____ , ____	_____
build (3)	____, ____ , ____	_____
call (4)	____, ____ , ____	_____

שיר

"תחליות"

תחליות הן בתחילת מילה, נמצא אותן מפתחלה.
תחלית "ה" in אלו with, ו-"ש" that במצט תמיד.
אלו בלו, נמצא אותה ואלו, "כ" - like, "ו" - and, "מ" - from אלו יוצאים.
"ה" - the, ו"ל" - for אלו to אנחנו מבינים.
נכון-אנחנו כבר יוצאים, תחליות בתחילת מילה, אלו בלו נשיר מפתחלה!

שיר

"ה,ב,ג"

הו "ה", "ב", "ה" "ה" "ה" "ה" "ה" "ה"
בפתחה רחוקה "ה" "ה" "ה" "ה" "ה" "ה"
א"ה, אותה מתרגם? תרגם את התחלית והוסף "the" !

שיר

"אותיות" "איתן"

אותיות "איתן", אותיות "איתן", בפתח לפי פה - בך, בתרגם אותן.
"א" - אלו, I will, "י" - הוא, he will
"ת" - אותה אלו ה'א, you will אלו she will
"נ" - אנחנו, we will
אותיות "איתן" - בך, בתרגם אותן.

עבודה על
כשיון
הקדש

תחלת מציאת קמ"צ בהתחלה של האלה (לפני האלה).

עבודה על
כשיון
הקדש

לאלה 'בולה' לה'ות תחלת אחת או 'ותר.

עבודה על
כשיון
הקדש

לפאמ"ס, התרגום של התחלת משנה - הלהל התפקיד של התחלת

לפאמ"ס: "ה" השאלה • when = "ה" • then = "ו" •

תחליות & נקוד ב,כ,ל

ASSESSMENT

הקף וכתב את האות עם התשובה הנכונה.

_____ 1) the	=	(a) ק	(b) ה	(c) ש	(d) פ
_____ 2) from	=	(a) ת	(b) כ	(c) ל	(d) מ
_____ 3) and	=	(a) ו	(b) ב	(c) מ	(d) ה
_____ 4) to/for	=	(a) מ	(b) פ	(c) ש	(d) פ
_____ 5) that	=	(a) ש	(b) כ	(c) ב	(d) ל
_____ 6) in/with	=	(a) ב	(b) ב	(c) ב	(d) ב
_____ 7) like	=	(a) ק	(b) כ	(c) ק	(d) ק
_____ 8) for the	=	(a) ק	(b) ק	(c) פ	(d) פ
_____ 9) like the	=	(a) ק	(b) מ	(c) ל	(d) ב
_____ 10) with the	=	(a) ש	(b) פ	(c) ב	(d) ל

תחליות אותיות "איתן"

ASSESSMENT

צחר והעתיק את האות עם התשובה הנכונה.

- _____ 1) you (יחיד) will or she will: _____ 3) he will:
 _____ 2) we will: _____ 4) I will:

א. "א" בהתחלת מילה ג. "נ" בהתחלת מילה
 ב. "ת" בהתחלת מילה ד. "י" בהתחלת מילה

סדר מנן פרקים ופסוקים

מלא בסיפר ציראשית.

(1) פקק נ', פסוק 5 – כתב את 3 האלים הראשונות
